

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 156/19
Luksemburgā, 2019. gada 12. decembrī

Spriedumi apvienotajās lietās C-566/19 PPU
Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg un C-626/19 PPU
Openbaar Ministerie, kā arī lietās C-625/19 PPU un C-627/19 PPU
Openbaar Ministerie

Tiesa uzskata, ka Francijas, Zviedrijas un Beļģijas prokuratūras atbilst prasībām, lai izsniegtu Eiropas apcietināšanas orderi, kā arī izskaidro tiesību aizsardzības tiesā, kas pienākas personām, uz kurām šāds orderis attiecas, tvērumu

Ar spriedumiem lietās *Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg* un *Openbaar Ministerie* (Lionas un Tūras prokurori) (C-566/19 PPU un C-625/19 PPU), *Openbaar Ministerie* (Zviedrijas prokuratūra) (C-625/19 PPU) un *Openbaar Ministerie* (Karaļa prokurors Briselē) (C-627/19 PPU), kas ir pasludināti 2019. gada 12. decembrī steidzamības tiesvedībā, Tiesa papildināja savu neseno judikatūru¹ par Pamatlēmumu 2002/584 par Eiropas apcietināšanas orderi², sniedzot norādes par Eiropas apcietināšanas ordera “izsniegšanas tiesu iestādes” neatkarību un par prasību nodrošināt efektīvu tiesību aizsardzību tiesā personām, uz kurām attiecas šāds apcietināšanas orderis.

Pamatlietās Francijas (lietas C-566/19 PPU un C-626/19 PPU), Zviedrijas (lieta C-625/19 PPU) un Beļģijas (lieta C-627/19 PPU) prokuratūras izsniedza Eiropas apcietināšanas orderus: pirmajās trijās lietās – kriminālvajāšanas veikšanai un pēdējā lietā – soda izpildei. Radās jautājums par to izpildi, kura tostarp bija atkarīga no tā, vai attiecīgajām prokuratūrām ir “izsniegšanas tiesu iestādes” statuss.

Vispirms Tiesa izvērtēja, vai Francijas prokuratūras statuss tai piešķir pietiekamas neatkarības garantijas, lai izsniegtu Eiropas apcietināšanas orderus, un nosprieda, ka tas tā ir.

Lai nonāktu pie šāda secinājuma, Tiesa sākumā atgādināja, ka jēdziens “izsniegšanas tiesu iestāde” var ietvert dalībvalsts iestādes, kas, nebūdamas tiesneši vai tiesas, piedalās tiesvedības īstenošanā krimināllietās un rīkojas neatkarīgi. Pēdējais minētais nosacījums nozīmē, ka ir jāpastāv normatīviem un organizatoriskiem noteikumiem, ar kuriem ir iespējams nodrošināt, ka attiecīgajām iestādēm, izsniedzot Eiropas apcietināšanas orderi, nav nekāda riska tikt pakļautām rīkojumiem vai konkrētiem izpildvaras norādījumiem.

Runājot par Francijas prokuratūras prokuroriem, Tiesas ieskatā, iesniegtā informācija ir pietiekama, lai pierādītu, ka tiem ir pilnvaras neatkarīgi (tostarp no izpildvaras) izvērtēt, vai ir nepieciešams un vai ir samērīgi izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi, un tie šīs pilnvaras īsteno objektīvi, ņemot vērā visus apsūdzēšos un attaisnojošos pierādījumus. Viņu neatkarību neietekmē tas, ka viņi ir atbildīgi par kriminālvajāšanu, nedz arī tas, ka tieslietu ministrs viņiem var sniegt vispārīgus norādījumus par politiku krimināllietās, nedz arī tas, ka viņus vada un kontrolē viņu tiešie priekšnieki, kuri paši ir prokuratūras prokurori, un ka viņiem tāpat ir jāizpilda pēdējo minēto norādījumi.

¹ Skat. it īpaši spriedumus, 2019. gada 27. maijs, OG un PI (Lībikas un Cvikavas prokuratūras) ([C-508/18 un C-82/19 PPU](#)); 2019. gada 27. maijs, PF (Lietuvas ģenerālprokurors) ([C-509/18](#)) (skat. [CP Nr. 68/19](#)), kā arī 2019. gada 9. oktobris, NJ (Vīnes prokuratūra) ([C-489/19 PPU](#)).

² Padomes Pamatlēmums 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm [– Dažu dalībvalstu deklarācijas par pamatlēmuma pieņemšanu] (OV 2002, L 190, 1. lpp.).

Pēc tam Tiesa precizēja tās nesenajā judikatūrā noteikto prasību, saskaņā ar kuru izsniegšanas dalībvalstī ir jāpastāv iespējai, pilnībā ievērojot efektīvai tiesību aizsardzībai tiesā raksturīgās prasības, pārsūdzēt tiesā lēmumu izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi, ko izsniedz iestāde, kura, lai gan piedalās tiesvedības īstenošanā, tomēr pati nav tiesu iestāde.

Pirmkārt, Tiesa uzsvēra, ka tas, ka pastāv iespēja celt prasību, tiesā nav nosacījums, lai šo iestādi varētu uzskatīt par izsniegšanas tiesu iestādi.

Otrkārt, Tiesa norādīja, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai to tiesību sistēmās efektīvi būtu garantēts prasītais tiesību aizsardzības tiesā līmenis, izmantojot procesuālus noteikumus, ar kuriem tā tiek īstenota un kuri var atšķirties vienā vai citā sistēmā. Tādējādi Tiesa nosprieda, ka efektīvai tiesību aizsardzībai tiesā, kas pienākas personai, uz kuru attiecas Eiropas apcietināšanas orderis, ko kriminālvajāšanas veikšanai izsniegusi iestāde, kas nav tiesa, raksturīgās prasības ir izpildītas, ja izsniegšanas dalībvalstī tiesā tiek pārbaudīti šā ordera izsniegšanas nosacījumi un tostarp tā izsniegšanas samērīgums.

Šajā gadījumā Francijas un Zviedrijas sistēmas šīm prasībām atbilst, jo valsts procesuālie noteikumi ļauj konstatēt, ka lēmuma izsniegt Eiropas apcietināšanas orderi samērīgums var tikt pārbaudīts tiesā pirms tā pieņemšanas vai vienlaicīgi ar to, kā arī pēc tā pieņemšanas. Konkrēti, šādu vērtējumu pirms tam veic tiesa, kura pieņem valsts lēmumu, uz kuru vēlāk var tikt balstīts Eiropas apcietināšanas orderis.

Gadījumā, ja prokuratūra Eiropas apcietināšanas orderi izsniedz nevis kriminālvajāšanas veikšanai, bet tāda brīvības atņemšanas soda izpildei, kas piespriests ar galīgu notiesājošu spriedumu, Tiesa uzskatīja, ka no efektīvas tiesību aizsardzības tiesā izrietošās prasības arī nenozīmē, ka būtu jābūt paredzētai iespējai celt atsevišķu prasību par prokuratūras lēmumu. Beļģijas sistēma, kurā šāda prasības celšanas iespēja nav paredzēta, tātad arī atbilst šīm prasībām. Šajā ziņā Tiesa uzsvēra, ka tad, ja Eiropas apcietināšanas orderis attiecas uz soda izpildi, pārbaude tiesā tiek īstenota ar izpildāmo nolēmumu, uz kuru ir balstīts šis apcietināšanas orderis. Proti, izpildes tiesu iestāde var pieņemt, ka lēmums par šāda apcietināšanas ordera izsniegšanu ir pieņemts valsts tiesvedībā, kurā pieprasītajai personai tika nodrošinātas visas garantijas, kas attiecas uz tās pamattiesību aizsardzību. Turklāt šā apcietināšanas ordera samērīgums izriet arī no pasludinātā notiesājošā nolēmuma, jo Pamatlēmumā par Eiropas apcietināšanas orderi ir paredzēts, ka tajā ir jābūt paredzētam sodam vai drošības līdzeklim, kura ilgums ir vismaz četri mēneši.

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns spriedumu teksts ([C-566/19 PPU](#) un [C-626/19 PPU](#), [C-625/19 PPU](#) un [C-627/19 PPU](#)) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127